

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

Vidd og visdom om døden på Oslo Nye Teater

LIVET ER MER...

INGRID M. HØIE

Email: ingrid.hoie@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Pasientens møte med kreft og død og med leger blottet for empati, er problemstillinger i stykket *Vidd* som har premiere på Oslo Nye Teater i februar.

Ennå har hun håret i behold, men for troverdighetens skyld lar Bente Børsum lokkene falle når hun skal spille den kreftrammede professoren Vivian Bearing i stykket *Vidd*. Foto I.M. Høie

Med glattbarbert hode og utmagrede kinn, kledd kun i en nattskjorte og sokker, står skuespilleren Bente Børsum på scenen som hovedpersonen i stykket, Vivian Bearing, som har eggstokkreft med spredning i stadium 4.

Vivian Bearing er en ressurssterk kvinne, professor i 1600-talls poesi, og fremfor alt spesialist på John Donne, en av Englands fremste poeter. Hun har alltid stått på egne bein og hatt full kontroll over sitt eget liv. Hun er kjent som tøff og kompromissløs overfor sine studenter og viker aldri tilbake for en utfordring. Hun har levd i visshet om at intellektet er det viktigste i livet, og vært mer opptatt av forskning enn mennesker rundt seg. Men etter hvert som sykdommen og behandlingen bryter henne ned, oppdager hun at dette ikke er nok. Det hun nå higer etter, men ikke får, er enkel godhet og medmenneskelighet.

– Hovedbudskapet i stykket er at du kan være så sterk du vil i livet, du kan tro at ditt intellekt og ditt hode er viktigst, men når døden kommer kan man ikke støtte seg til det lenger, sier hovedrolleinnehaver Bente Børsum.

Med ironi og humor får vi historien om professor Bearings møte med sykehuset, systemet og behandlere og også hennes nye rolle, fra å være en beundret professor til å bli gjort til et interessant tilfelle, et objekt til forskningens fremme. Stykket setter fingeren på sider ved kommunikasjon mellom lege og pasient som er gjengangere når dette temaet reises: legens nedlatende språkbruk, mangel på tid, mer interesse for forskningen enn pasienten, osv.

Barbert troverdighet

– Hva kan leger og andre helsearbeidere lære av stykket?

– Jeg håper det kan sette i gang litt tankevirksomhet. Jeg har aldri opplevd å være innlagt i sykehus for alvorlig sykdom selv, men jeg har fulgt en nær venn i døden. Jeg forstår at det ofte skorter på tid for legene, men empati og tid til å snakke med pasienter på det menneskelige plan må være på plass hele veien. Selv om temaet er alvorlig, håper jeg mange vil se stykket og ikke la seg skremme av at det handler om kreft. Jeg håper vi klarer å lage en tankevekkende forestilling som i tillegg kan underholde, sier Børsum.

For å fremstå mest mulig troverdig, vil Bente Børsum barbere vekk håret til forestillingene.

– Traumatisk, men alt for kunsten, smiler hun tappert. For å sette seg mest mulig inn i rollefigurens situasjon, har hun også lært seg en del om eggstokkreft, og om hvordan kreftpasienter har det.

– Teateret har også fått konsulenthjelp i onkologi av spesialsykepleier Randi Berg. Hun har blant annet fortalt at kreftrammede kan få smerter som er helt hinsides. Å fremstille noe man selv ikke har kjent på kroppen er en stor utfordring. Var Vivians smerter troverdige? spør hun.

Først i Skandinavia

Vidd er skrevet av amerikanske Margaret Edson, som inntil stykket ble produsert var helt uerfaren som dramatiker. Hennes bakgrunn er i stor grad innen helse- og sosialarbeid, blant annet har hun arbeidet ved en klinikk for døende AIDS- og kreftpasienter i Washington.

Vidd fikk sin urpremiere i 1995, og har fått en rekke priser og utmerkelser, blant dem Pulitzer-prisen. Stykket har vært spilt på flere store scener i Europa, blant annet i London og Paris. Dette er første gang stykket settes opp i Skandinavia.

Alle medlemmer av Legeforeningen og ansatte får billetter til *Vidd* for 100 kroner per stykk, uansett antall og dato. Kontakt salg5@oslo.nye.no eller telefon 22 34 86 85

Publisert: 30. januar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 28. mars 2023.